

TBMM

(S. Sayısı: 628)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/855)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Çevre Komisyonuna, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-75/1752

21/4/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 29/3/2010 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması" ülkemiz ile Suriye arasında tesis edilen Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantıları çerçevesinde Sayın Başbakanımızın Suriye'yi ziyareti sırasında 23 Aralık 2009 tarihinde Şam'da imzalanmıştır.

Söz konusu Mutabakat Zaptı çerçevesinde, çevrenin korunması, hava, su ve toprak kaynaklarının kirliliğe karşı korunması, çölleşme ve erozyonla mücadele, katı atık yönetimi ve orman yangınlarıyla mücadele gibi konularda bilimsel, teknik ve teknolojik açılardan yakın işbirliği yapılması öngörülmektedir.

Taraflar, ortak bilimsel/teknik araştırmalar/programlar yürütülmesi, çevre teknolojilerinin değişimi, eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi, görevli, uzman ve araştırmacıların değişimi yollarıyla işbirliğini geliştireceklerdir.

Türkiye ile Suriye arasında son dönemde hızla gelişen iyi ilişkiler kapsamında çevre alanında işbirliğinin daha ileriye götürülmesi bakımından "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması yararlı olacaktır.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

8/11/2010

Esas No.: 1/855

Karar No.: 27

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 28/4/2010 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilen 1/855 esas numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 27/10/2010 tarihinde yaptığı toplantısında; Dışişleri ile Çevre ve Orman bakanlıkları temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiği zaman; Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında çevrenin korunması, hava, su ve toprak kaynaklarının kirliliğe karşı korunması, çölleşme ve erozyonla mücadele, katı atık yönetimi ve orman yangınlarıyla mücadele gibi konularda bilimsel, teknik ve teknolojik açılardan yakın işbirliği yapılmasının hedeflendiği anlaşılmaktadır.

Hükümet tarafından Tasarı ile ilgili yapılan açıklamalarda;

- Bu Anlaşmanın özellikle bilgi, tecrübe ve deneyimlerin paylaşımını amaçladığı,
  - Anlaşma imzalanırken özellikle özel sektörün de nasıl işin içine dahil olabileceği hususu üzerinde çalışıldığı,
- ifade edilmiştir.

Komisyonumuz, İhtüzüğün 23 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Tasarının yalnızca geneli üzerinde görüşme yapılmasına karar vermiş ve tali komisyon olması dolayısıyla geneli üzerinde yürüttüğü çalışmalarını neticesinde olumlu görüş ile Tasarırı benimsemiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Üye
<i>Haluk Özdalga</i>	<i>Safiye Seymenoğlu</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>
Ankara	Trabzon	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Kemal Demirel</i>	<i>Mustafa Kemal Cengiz</i>	<i>Hamza Yanılmaz</i>
Bursa	Çanakkale	Elazığ
Üye	Üye	Üye
<i>Sebahattin Karakelle</i>	<i>Fehmi Murat Sönmez</i>	<i>Abdulmuttalip Özbek</i>
Erzincan	Eskişehir	Hakkari
Üye	Üye	Üye
<i>Pervin Buldan</i>	<i>Hikmet Erenkaya</i>	<i>Birnur Şahinoğlu</i>
Iğdır	Kocaeli	Samsun
	Üye	
	<i>Osman Coşkun</i>	
	Yozgat	

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No.: 1/855
Karar No.: 137

21 Şubat 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 21/4/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 28/4/2010 tarihinde tali komisyon olarak Çevre Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 17/2/2011 tarihli 22 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Türkiye-Suriye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantısı kapsamında 23 Aralık 2009 tarihinde Şam'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması'nın Ülkemiz ile Suriye arasında hava, su ve toprak kaynaklarının kirliliğe karşı korunması, çölleşme ve erozyonla mücadele, katı atık yönetimi ve orman yangınlarıyla mücadele gibi alanlarda yakın işbirliği yapılmasını sağlamak amacıyla hazırlandığı anlaşılmıştır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; ortak çalışmalar yürütülmesi, çevre teknolojilerinin değişimi, eğitim programları, toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar düzenlenmesi, uzman ve araştırmacıların değişimi yollarıyla işbirliğinin geliştirilmesini öngören Anlaşma'nın bağlayıcılık kazanmasının Ülkemiz açısından faydalı olacağı ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oybirliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Mehmet Çerçi</i>
Eskişehir	Karabük	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Zeynep Dağı</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Ankara	Bursa	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ufuk Uras</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
İstanbul	İzmir	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Kütahya	Malatya	Mardin
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Ergun</i>	<i>Şaban Dişli</i>	<i>Abdulkadir Emin Önen</i>
Muğla	Sakarya	Şanlıurfa
	Üye	
	<i>Necip Taylan</i>	
	Tekirdağ	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
SURİYE ARAP CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 23 Aralık 2009 tarihinde Şam’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
SURİYE ARAP CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ÇEVRE KORUMA ALANINDA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLAN-
MASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı V.

H. Yazıcı

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı V.

S. Ergin

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
ile
Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti
arasında
Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşması

Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından temsil olunan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Suriye Arap Cumhuriyeti Çevre İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından temsil olunan Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti, bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olup;

- Çevrenin korunmasının ve geliştirilmesinin mevcut ve gelecek nesiller için gerekliliğinin bilincinde olarak;
- Çevre alanında yasal, kurumsal ve teknik işbirliğinin geliştirilmesinin ve desteklenmesinin iki ülke arasındaki işbirliğini güçlendireceğini dikkate alarak;
- İki ülke arasındaki çevre sorunlarının benzerliğinden dolayı en verimli çözümlerin ikili işbirliği yoluyla bulunabileceğine ikna olarak;
- UNEP ve diğer uluslararası organizasyonların çerçeveleri dikkate alarak iki ülke arasında çevre alanında işbirliğini arttırmanın önemini kabul ederek;
- 1992'de Rio de Janeiro'da düzenlenen UNCED ve 2002'de Johannesburg'da düzenlenen WSSD'de kabul edilen tavsiyeleri göz önünde bulundurarak;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmıştır:

Madde 1

Taraflar kendi yasal mevzuatları uyarınca; tecrübe, uzman, bilgi ve araştırma değişimi yoluyla çevre alanında ikili işbirliğini arttırmak için anlaşmışlardır.

Madde 2

Bu anlaşmanın amaçlarına ulaşmak için, Taraflar kamu ve özel kurumları arasında çevre alanında ikili işbirliğini arttırmak üzerine çalışacaklardır. Ayrıca, Taraflar çevre konuları ve diğer uluslararası faaliyetlerdeki pozisyonlarını koordine edilmesi ve uluslararası sermaye kuruluşlarından çevre alanında iki ülkenin de yararına olan pilot projeler gerçekleştirmek üzere uygun finansman fırsatlarından yararlanılarak beraber işbirliği yapılması için gayret sarf edeceklerdir. İki ülkenin tam işbirliği ile ve finansal kurumun da katılımıyla Taraflar ortak projelerinin uygulanması için parasal kaynak sağlanmasına gayret sarf edeceklerdir.

Madde 3

İki Taraf bu anlaşmayı, 4. ve 5. maddeler uyarınca iki ülke arasında özel işbirliğine konu olabilecek alanların ve uygulama önlemlerinin belirlenebilmesi için ülkelerinde çevre alanında çalışan kamu sektörlerine iletmek konusunda anlaşmışlardır.

Bu anlaşma kapsamında çevresel işbirliğinin zaman çizelgesine ve iki yıllık bir çalışma programına karar vermek ve uygulamanın takibini sağlamak amacıyla yılda bir kere taraflardan birinin ev sahipliğinde toplanacak olan bir ortak komite oluşturulacaktır.

Madde 4

İki Taraf arasında bu Anlaşma ile kurulmuş olan işbirliği aşağıda belirtilen çevre alanlarında uygulanacaktır:

- Habitat ve Tür Muhafazası ve Akdeniz Bölgesinde deniz koruma muhafaza alanlarının yönetiminin güçlendirilmesini de kapsayan Eko-turizm ve doğal kaynaklar yönetimi;
- Özellikle su olmak üzere doğal kaynakların akılcı kullanımı;
- Su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması alanında bilgi değişimi;
- Katı atık yönetimi;
- Çevre dostu teknolojilerle ilgili araştırma programlarının desteklenmesi ve tecrübe paylaşımı;
- Atık-su arıtma teknolojileri;
- Toprak kirliliği ve iyileştirme teknolojileri;
- Çölleşme ve erozyonla mücadele ve biyoçeşitliliğin korunması;
- Çevresel etki değerlendirmesi ve çevre denetimi;
- Çevre bilgi sistemleri;
- Çevresel göstergeler ve raporlamada tecrübe paylaşımı;
- Tüm toplum kesiminde eğitim programlarına çevre boyutunun eklenerek halkın çevre farkındalığının artırılması;
- Çevre krizlerinde hazırlıklı olma, müdahale ve yönetim alanında tecrübe paylaşımı;
- Hava kirliliği ve atmosfer koruma alanında çevresel araştırma ve çalışmaların değişimi;

- Bozulmuş çevre sistemlerinin rehabilitasyonu konusunda tecrübe değişimi;
- Şehir çevresinin sürdürülebilir yönetiminin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi;
- Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde bilgi, kirlilik azaltımı, iyileştirme, önleme ve kontrol konularını da içeren gemilerden kaynaklı deniz ve deniz çevresi kirliliğinin önlenmesinde işbirliği;
- Çevresel politikalar ve mevzuat;
- Orman yangınlarıyla mücadele için gerekli düzenlemelerin ve bir ortak acil planın işletilmesi;
- Çevre korumaya ilişkin iki Tarafın üzerinde anlaşmaya vardığı diğer alanlar.

Madde 5

Bu anlaşmadaki işbirliği aşağıda belirtilen şekillerde gerçekleştirilecektir:

- İki ülkedeki çevre programları hakkında bilgi değişimi ve bu anlaşmadaki alanlarda teknik ve bilimsel literatür değişimi;
- Çevresel girişimlerin uygulanması alanında işbirliğinin geliştirilmesi;
- Uygun olan durumlarda iki ülkenin de yurtdışı çevre konularına yönelik duruşunda koordinasyon sağlanması;
- Ülkelerden herhangi birinde düzenlenen konferans, eğitim ve programlara her iki ülkeden de memur, uzman ve diğer görevlilerin katılımı;
- Bilgi ve deneyim değişimi sağlamak için iki ülkenin uzman, memur ve diğer uzmanlarının ziyareti;
- Bu anlaşmada belirtilen özel alanlarda ortak eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması;
- Taraflarca üzerinde anlaşılan diğer işbirliği yöntemleri.

Madde 6

Taraflar bu Anlaşmanın 4. maddesinde belirtilen işbirliği alanlarında iki yıllık entegre çalışma programları oluşturma ve uygulanması için finansal kaynak belirlemeye çalışma üzerinde anlaşmıştır. Taraflar bu Anlaşmayı hazır edilebilen finansal kaynaklar limitlerinde uygulamak konusunda anlaşmaya varmıştır.

Uzmanların, görevlilerin ve diğer temsilcilerin konaklama ve yerel ulaşım masrafları ev sahibi ülke tarafından karşılanacaktır.

Madde 7

İşbu Anlaşmanın yorumlanması, yürütülmesi veya uygulanmasına ilişkin çıkabilecek herhangi bir ihtilaf, Taraflarca dostane biçimde müzakere yoluyla çözümlenecektir.

Madde 8

İşbu Anlaşma, Akit Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Muhtıra'nın 9. maddesinde belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

Madde 9

İşbu Anlaşma, Tarafların, anılan Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli ulusal yasal hükümlerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma üç yıl süre ile geçerlidir ve herhangi bir Taraf (iki Taraftan biri) diğerine Anlaşmanın sona ermesinden 6 ay önce Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diplomatik kanallarla yazılı olarak bildirmediği sürece otomatik olarak aynı süreyle yenilenir.

İki Taraf farklı bir şekilde anlaşmaya varmadığı sürece, bu Anlaşmanın sona erdirilmesi, iki tarafın Anlaşmanın geçerliliği süresinde anlaşmaya vardığı proje ve programları etkilemez.

İşbu Anlaşma, Şam'da 23 Aralık 2009 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde iki orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır. Aynı zamanda İngilizce yazışma dili olacaktır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Veysel EROĞLU
Çevre ve Orman Bakanı

**SURİYE ARAP CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Kaoukab Alsabah DAYA
Çevre İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanı

